

юридична академія. – Одеса, 1999.

3. Дудоров О., Тертиченко Т. Незаконне збагачення: сумнівна новела антикорупційного законодавства України // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2011. – № 3.

4. Єгарміна В. Внутрішній контроль: сучасність та перспективи розвитку // Вісник Податкової служби України. – 2004. – №29.

5. Запобігання корупції: методичні рекомендації для місцевих активістів / [Д.О. Калмиков, Д.В. Сінченко, О.О. Сорока, М.І. Хавронюк, Г.Л. Шведова]; за заг. ред. М.І. Хавронюка. – К.: ФОП Москаленко О.М., 2017.

6. Кубальський В.Н. Незаконне збагачення: аналіз новели кримінального законодавства // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2013. – № 3.

7. Кун Т. Структура наукових революцій. – К. : Port-Royal, 2001.

8. Петрашко С.Я. Конвенція ООН проти корупції: універсалізація стандартів у сфері протидії корупції // Науковий вісник Ужгородського ун-ту: Серія: Право. – 2011. – Вип. 15, Ч.2.

9. Полтораков О.Ю. Фінансовий контроль над сектором безпеки: теорія і практика // Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2008. – №1(36).

10. Пряміцин В.Ю., Ніколюк А.В. Антикорупційна діяльність України: історія, помилки, шляхи подолання неефективної боротьби з корупцією // Право і суспільство. – 2019. – №2, Ч.2.

Резворович Кристина Русланівна

завідувач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

СПОСОБИ САМООРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДЯН В БОРОТБІ З ЗЛОЧИННІСТЮ І КОРУПЦІЄЮ НА ПРИКЛАДІ ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ З ПИТАНЬ БОРОТБІ З ЗЛОЧИННІСТЮ І КОРУПЦІЄЮ

Активні громадяни постійно шукають способи впливу на ситуацію в країні та боротьби з злочинністю та корупцією. В більшості випадків віднаходяться способи взаємодії із вже діючими проектами та організаціями. В результаті активістам залишається власні мотиви приходу до такої діяльності відкладати та брати участь вже заснованих проектах. Все менше і менше залишається можливостей для громадян вирішувати ті питання, які завдають їм особисто найбільший клопіт, чи через які порушуються їх права та свободи.

Але питання про реалізацію особистого питання активіста у боротьбі з злочинністю та корупцією залишається відкритим.

Останні роки наукових та публіцистичних досліджень в галузі боротьби з злочинністю та корупцією стає всі більше і більше. Функціонування спеціа-

лізованих антикорупційних органів в Україні та світі також надає достатньо багато літературного матеріалу в цій царині. Але ми не можемо виділити жодних з них, як такого що послідовно від ідентифікації проблеми до її вирішення міг би провести активіста в захисті його особистих прав та свобод, чи прав та свобод громади, в якій він мешкає.

Більшість досліджень та юридичних рекомендацій спрямовані на передачу всієї інформації про події державним чи громадським установам, які будуть зобов'язані займатися чи можуть займатися вирішенням піднятого активістом питання.

Тож віднайдений нами спосіб вирішення питань в галузі боротьби з злочинністю та корупцією є унікальним та таким, що потребує вивчення.

Саме відсутність доступу активістів до процедури вирішення піднятого ним питання створювало передумови, що громадянин втрачав внутрішню мотивацію очікувати вирішення власного питання. Особиста мотивація часто є визначальним рушієм вирішення тих чи інших проблем ідентифікованих в процесі боротьби з злочинністю та корупцією. Тож розвиток проектів антикорупційного спрямування, які би вирішили питання особистої мотивації в такий діяльності став би активізацією всього громадського середовища.

Тож, метою нашого дослідження є визначення організаційно-правових основ функціонування проекту в галузі боротьби з злочинністю та корупцією, який би дозволив підтримувати достатньо високий рівень особистої мотивації активістів, які ініціюють ті чи інші питання, що порушують їх права та свободи.

В системі органів та організацій боротьби з злочинністю та корупцією ми звернули увагу на Громадський Комітет з питань боротьби з злочинністю і корупцією, який створено на базі Громадської організації «Гуманітарний центр».

Керівництво Гуманітарного центру створювало Громадський Комітет, виходячи із усвідомленням того, що кожний громадянин суспільства повинен вчиняти всі свої дії по честі та совісті згідно з нормативно-правовими актами та морально-духовними устоями суспільства; порушення правил та устоїв веде к виникненню корупції та проявам злочинності за які винна сторона повинна нести відповідальність.

Громадський Комітет діє у відповідності з Загальною декларацією прав людини, Конвенцією Організації Об'єднаних Націй проти корупції, Конституцією України, Законом України «Про боротьбу з корупцією», Законом України «Про засади запобігання та протидії корупції», іншими діючими міжнародними правовими нормами, законами України та положеннями Статуту ГО «Гуманітарний центр».

Важливо, що у своїй діяльності Громадський Комітет сприяє об'єднанню членів Центру для проведення громадського контролю за виконанням законів у сфері запобігання, протидії корупції та боротьби з злочинністю, а також запобігає та протидіє корупції й бореться з злочинністю в усіх

сферах суспільних відносин.

Основною метою створення Комітету є об'єднання зусиль членів Центра для проведення громадського контролю за виконанням законів у сфері запобігання, протидії корупції та боротьби з злочинністю, а також для запобігання та протидії корупції й боротьби з злочинністю в усіх сферах суспільних відносин, виявлення та припинення їх проявів; сприяння відшкодуванню завданої внаслідок вчинення корупційних та злочинних правопорушень шкоди, поновленню порушених законних прав, свобод чи інтересів фізичних і юридичних осіб, інтересів держави, усуненню наслідків корупційних та злочинних діянь; захист прав, свобод та інтересів членів Центру; виховання духовності, патріотизму, совісті та честі в суспільстві.

Громадський Комітет ідеологічно виходить із принципу самозахисту як основа ефективності в боротьбі з злочинністю та корупцією.

Завданням діяльності Комітету є:

- створення ефективної громадської системи контролю, протидії корупції та боротьби з злочинністю за участю суспільства, яка відображає принципи правопорядку, належного управління державними та громадськими справами, державним та суспільним майном, заохочення чесності й непідкупності, прозорості й відповідальності всіх членів громади;

- створення розгорнутої програми захисту прав, свобод та інтересів своїх членів;

- створення програм, проведення роботи та вживання заходів спрямованих на запобігання корупції та злочинності в державному та приватному секторах;

- сприяння активній участі окремих осіб і груп громадянського суспільства, неурядових організацій та організацій, що функціонують на базі громад з державним сектором, у запобіганні корупції й боротьбі з нею та для поглиблення розуміння суспільством факту існування, причин і небезпечного характеру корупції, а також загроз, що створюються нею сталому розвитку суспільства;

- сприяння заохочуванню громадян та інших осіб повідомляти національним слідчим органам й органам прокуратури про вчинення будь-якого злочину та ряд інших.

Інструментами роботи учасників Громадського комітету є:

- Посібник із самозахисту конституційних прав, свобод та інтересів – збірка міжнародного і українського законодавства із боротьби з корупцією і злочинністю;

- «бібліотечка антикорупціонера» – збірка нормативно-правових актів, інструкцій та роз'яснень, виданих різними установами та організаціями;

- атрибути – посвідчення та, в разі потреби, довіреність від імені Гуманітарного центру, які разом надають право учаснику Громадського Комітету звертатися до органів та установ від імені Гуманітарного центру за власним підписом з метою забезпечення дотримання власних прав та свобод;

- шаблони листів;
- чат учасників;
- гаряча лінія з юридичних та процедурних питань.

«Посібник із самозахисту конституційних прав, свобод та інтересів» підготовлений Гуманітарним центром для членів Громадського Комітету. Збірник розроблений з метою оперативного, в стислі терміни, ознайомлення членів Комітету з основами антикорупційного законодавства, правами і повноваженнями громадських організацій і окремих громадян.

Збірник містить чотири основних розділи:

1. Антикорупційні правові акти, починаючи з міжнародних, такі як, Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції, закінчуючи українським антикорупційним законодавством, і спеціальними законами про силових структурах;

2. Законодавство про органи влади;
3. Законодавство про захист прав споживачів;
4. Законодавство про інформацію.

Члени Громадського Комітету можуть і повинні керуватися цією збіркою з врахуванням рекомендацій для захисту своїх прав, свобод та інтересів, прав, свобод та інтересів інших членів Комітету та Гуманітарного центру, інших громадян, а також з метою попередження і припинення злочинності та проявів корупції.

Система організації роботи Громадського Комітету з питань боротьби з злочинністю і корупцією дозволяє говорити, що побудова роботи «від активіста» надає додаткові можливості підтримки особистих ініціатив активіста в процесі вирішення питань, які його особисто зачіпають, порушуючи його права та свободи.

Тож забезпечення особистої участі та вирішення особистих питань активіста в рамках боротьби з злочинністю і корупцією, як це зроблено в діяльності Громадського Комітету з питань боротьби з злочинністю і корупцією, демонструє новий рівень залученості активістів. Приклад Громадського Комітету в тій чи іншій мірі в інших антикорупційних установах дозволив би динамічніше вирішувати такі питання та уникати пошуку особистої зацікавленості у вирішенні питань.

1. Положення про Громадський Комітет з питань боротьби з злочинністю і корупцією. Затверджено Протоколом Ради Громадської організації «Гуманітарний центр» № 19 від 06 грудня 2010 р.

2. Посobie по самозащите конституционных прав, свобод и интересов: сборник международного и украинского законодательства по борьбе с коррупцией и преступностью. – Киев: Общественный Комитет по вопросам борьбы с преступностью и коррупцией, 2015. – 104 с.